

KOKIA GEROVĖ, TOKIA RAMOVĖ

Gegužės 13 d. vyko atkurtos LK Vilniaus įgulos karininkų ramovės penkioliktyjų įkūrimo metinių šventė. Ta proga, mąstydami apie mūsų ramovę, turime ką prisiminti ir iš ko pasimokyti...

Tvirtos dvasios šeimos draugovė

Kadaise dr. Jonas Basanavičius su pasigėrėjimu stebėjosi, kad Lietuvos kariuomenė, kaip niekur kitur, yra taip glaudžiai susijusi su jaunu, liaudimi ir inteligentija. Kalbininkas Jonas Jablonskis taip pat pažymėjo: „... visi Lietuvos karininkai, einą didžias savo darbo pareigas tėvynei, sudaro paties to darbo ir savo reikalui vieną tvirtą dvasios šeimą – karininkų klubų draugovę, kurioje visiems karo draugams turi būti ramu, malonu, jauku. Čia mūsų karininkai visuomet turi rasti savo poilsio ramybės vietą, kurioje gali ir turi tvirtėti, augti, rimtėti karo dvasia. Tame ramiame savo poilsio ir pramogos branduolyje mes turime palengva ir auklėti save – eiti vis geryn tolesniam Lietuvos gyvenimui. Kalbant apie tą mūsų dvasios branduolį, karininkams stovi akivaizdoje dažnai ir šventoji mūsų senovės prieglauda, vadinta ramove ar ruomuva.“ Jonas Jablonskis pasiūlė karininkų klubų šeimos draugijos centrą vadinti Lietuvos karininkų ramove.

Vieta, kurią mūsų karininkai rėmė savo lėšo-

mis, t. y. ramovė tapo jų antraisiais namais. Čia jie ilsėjosi po tarnybos, mokėsi užsienio kalbų, klausėsi paskaitų. Supratę šio kultūrinio židinio svarbą, ramovei visada vadovavo iškilūs Lietuvos kariuomenės aukšto rango karininkai.

Būti su tauta, rūpintis kultūrinio gyvenimu

Įžengus mūsų kariuomenei į Vilnių, netrukus iškilo būtinybė įsteigti karininkų namus. Krašto apsaugos karininkų ramovė perėmė buvusį lenkų karininkų kazino pastatą Gedimino pr. 13 (dabar šioje vietoje – Centrinis knygynas). Pirmuoju ramovės viršininku paskirtas mjr. Jokūbas Dągys.

Sovietų Sąjunga 1940 m. okupavo Lietuvos valstybę. Sunaikino mūsų kariuomenę, likvidavo karininkų ramoves, prasidėjo trėmimai, kultūros ir kariuomenės elitą uždarė ir kankino Sibiro lageriuose... Tačiau ilgi okupacijos metai nesunaikino tautos dvasios ir valstybingumo siekių. Valstybingumo idėja buvo puoselėjama rezistencijos ir pogrindžio veikloje.

Šv. Mišios Šv. Ignoto bažnyčioje. Gynybos štabo viršininkas brg. gen. Vitalijus Vaikšnoras, ramovės viršininkas Remigijus Jukna, ramovės viršininko pavaduotojas Gaudentas Aukštikalnis.

1990 m. atkuriama Lietuvos valstybė. 1991 m. atkuriama nepriklausomos Lietuvos kariuomenė. Kartu su įvairių krašto apsaugos tarnybų steigimu susirūpinta ir ramovės buveine Vilniuje. Numatyta būstinė ir priimtas sprendimas – Vilniaus įgulos karininkų ramovė įsikurs buvusiuose sovietų karininkų namuose (Vilnius, Pamėnkalnio g. 13). Tai buvo vienas iš paskutinių bastionų, kurį Lietuvos kariuomenei gražino sovietų okupantai. Pirmuoju Vilniaus įgulos karininkų ramovės viršininku paskirtas mjr. Henrikas Narščius.

vedimo ir turto priėmimo komisijos darbe. Vyriausybės posėdyje buvo priimtas sprendimas buvusias karininkų namų pastato patalpas Pamėnkalnio gatvėje perduoti Vilniaus įgulos karininkų ramovei. 1993 m. nuo kovo iki gegužės stebėjau šį pastatą, mačiau, kaip jis staiga pradėjo transformuotis: iš beveik tvarkingo kasdien darėsi vis slogesnis, neatpažįstamai keitėsi, netgi buvo pradėtas ardyti. Matėme, kaip dingsta baldai, iš durų išplėštos spygnos, pradėtas gadin-

Pasveikinti kolegų atskubėjo Palanogos ramovės viršininkas atsargos kpt. Vidmantas Norkus ir buvęs pirmasis ramovės viršininkas ats. mjr. Henrikas Narščius.

Vaizdelis kaip po karo...

Praėjęs laikas negali nusinešti užmarštin tų dienų, kai išgyventa daug bemiegių naktų, nerimo ir įtampos valandų. Kaip buvo iš tikrųjų? Apie pirmuosius atkurtos ramovės metus pasakoja **Henrikas Narščius**.

„Buvo, kaip buvo. Viskas, atrodo, savaime susiklostė. Ramovės idėja tartum ore pleveno. Kaune ramovės pastatas iš rusų kariuomenės vos ne jėga sugražintas. Tai buvo pirmas objektas, kurį teko perimti iš sovietų kariuomenės. Nepriklausomos, atgimusios Lietuvos kariams Kauno ramovė buvo Laisvės simbolis. Įtampa dėl jos buvo didžiulė. Galėjo įvykti ir susišaudymas. Rusų karininkai negalėjo atsikvošėti, jiems buvo sunku suvokti visa tai, kas įvyko. Jie įsivaizdavo, kad čia bus amžinai, kad tai, kas vyksta, tėra laikinas politinis nesusipratimas, tiesiog perversmas, kuriam jie kažkodėl neturi teisės priešintis...“ – prisimena H. Narščius.

„1992 m. dalyvavau Rusijos kariuomenės iš-

ti visas pastato inventorių, užkišta kanalizacija, į tualetą buvo galima įeiti per padėtas plytas, visur tvyrojo baisi smarvė, kabinetuose – irgi specifinis tvaikas... Gegužės 13 d. 14 val. sutartu laiku atėjome priimti pastato, ir man buvo pasiūlytas

Šventės šeimininkai su svečiais prie paradinio įėjimo į ramovę.

mažas kambarėlis – kabinetas koridoriaus gale. Pasirašius priėmimo ir perdavimo aktus, padėkojau ir paprašiau nedelsiant apleisti patalpas“, – prisimena pirmasis ramovės viršininkas.

Pasirodo, šiame pastate gyveno daugybė nuomininkų: neaiški žmonių grupė, pasivadynusi rusų kultūros draugija, rusų kariuomenės pensijų skyrius, Antrojo pasaulinio karo veteranų būstinė... Pirmosios naktys ramovėje atrodė baugios ir neramios. Pirmuoju pasirašytu įsakyму ramovės viršininkas įkurdino ramovėje meno saviveiklos kolektyvą „Neris“. Šio ansamblio šokėjai buvo pirmieji savanoriai, kurie padėjo saugoti pastatą. Politiniai vėjai buvo neramūs. Ne vieną kartą po pastatą šmirinėjo jo „prichvatizacija“ suinteresuoti šakalai, kurie domėjosi pastato verte, kabinetų skaičiumi ir t. t. Matyt, kam nors šis pastatas išties rūpėjo, kėlė rimtą galvos skausmą. Turbūt jiems atrodė, kad ramovė žlugs... Ramovė atsilaikė, išgyveno atkūrimo sunkumus. Joje įsikūrė tokie dabar žinomi meno kolektyvai, kaip vyrų choras „Aidas“, folkloro an-

samblis „Vilnelė“, vokalinis ansamblis „Guostė“, tautiškos muzikos ansamblis „Vilnija“... Jau senokai čia įsikūrė ir veikia daug su krašto apsauga bendradarbiaujančių visuomeninių organizacijų: Atsargos karininkų sąjunga, Vietinės rinktinės karių ir jų šeimų klubas, Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugija, Lietuvos šaulių sąjungos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo šaulių 10-oji rinktinė ir t. t.

Ramovės židinyas neužges

Dabartinis ramovės viršininkas **Remigijus Ju-kna** sako: „Dabar karininkų ramovė rūpinasi karių ir jų šeimų laisvalaikio, ryšiais su visuomene, kultūrinių renginių organizavimu karininkų ramovėje, kariniuose daliniuose, kariuomenės vardu visuomenėje... Nors tenka pripažinti, kad karių laisvalaikio rūpinamasi ne itin nuosekliai. Švenčiamos tik karių asmeninės šventės, vestuvės. Daugiau paslaugų pasiūlyti negalime. Nėra sukurta karių laisvalaikio infrastruktūra, ir dabar jos negalime

sukurti, nes naudojame savo reikmėms tik penktadalį ramovės pastato patalpų. Bendras pastato plotas – 4613 kv. m.“

Ramovėje veikia penki meno kolektyvai, yra trys salės, kuriose rengiamos karininkų ir KA sistemos darbuotojų šventės ar vyksta renginiai. Organizuojami koncertai, knygų pristatymai, parodos. Yra biliardo stalas, teniso stalas. Ramovėje nėra sveikatingumo centro su treniruoklių sale, pirtimi ar atskira poilsio zona. O buvo parengtas ir toks projektas. Trūksta patalpų karininkų klubui, dailės studijai, fotostudijai... Neturi ramovė ir savo transporto.

– Šiuo metu vyksta kariuomenės transformacija. Kadangi ramovė yra kariuomenės padalinys, vėl susirūpinta, kur ir kokia turi būti ramovė? Ar ji reikalinga? Klausiamo, ką apie tai mano Vilniaus įgulos karininkų ramovės viršininkas Remigijus Jukna.

– Kariuomenei tampant profesionalia, ji tuo labiau negali atsiriboti nuo visuomenės. Kariuomenei ryšiai su visuomene tampa dar aktualesni. Ir toliau svarbus išlieka tiek profesinės, tiek privalomosios tarnybos karių, atsargos karininkų kultūrinio gyvenimo ir laisvalaikio organizavimas. Ramovės ateityje bus dar reikšmingesnės. Svarstant, kur ir koks turėtų būti ramovės pastatas, esu visiškai įsitikinęs, kad ramovės pastato, patalpų vieta negali būti įregistruota uždaroje kokio nors karinio vieneto ar dalinio teritorijoje. Tarnybos vieta yra tarnybos vieta. O ramovė turi būti atvira ir prieinama visuomenei, bet kada pasiekiamą. Ramovėje turi būti sutvarkyta visa karininkų laisvalaikui organizuoti reikalinga infrastruktūra: saunos, boulingai, poilsio kambariai...

Remigijus Jukna, baigdamas kalbą iškilmingame ramovės penkioliktojo gimtadienio minėjime, citavo buvusio Lietuvos kariuomenės vado generolo J. Kronkaičio prieš penkerius metus per ra-

Su gimtadieniu ramovę nuotaikingai pasveikino ir elegantiškos pulko damos bei kilmingi ponai iš šokių ansamblio „Neris“.

movės dešimtmečio minėjimą pasakytus žodžius: „... Ateities sėkmė priklauso nuo dabarties svajonių ir ryžto jas įgyvendinti, todėl karininkų ramovė bus tokia, kokią patys kariai norės ją matyti. Linkiu, kad ji taptų kultūrinio gyvenimo ir draugiškų susitikimų vieta bei namų jaukumą skleidžiančiu židiniu visiems Lietuvos kariams, jų artimiesiems, kariuomenės rėmėjams. Tegul ši ramovė bus karių nuoširdaus bendravimo, tarpusavio pagarbos, pasitikėjimo savimi ir savo valstybe, taip pat Tėvynės meilės, pilietinės draštos, ištikimybės moralinėms vertybėms puoselėtoja“.

Kiekvienas iš mūsų dar turi daug nuveikti, kad ramovė visapusiškai tenkintų mūsų dvasios ir kultūros poreikius.

Juozas Pocius
Rimo Vilavičiaus nuotraukos

Jubiliejiniam koncerte sukosi ir pramoginių šokių kolektyvo „Motus“ merginos.